

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0333/2010

19.11.2010

SPRAWOZDANIE

w sprawie nowej strategii dla Afganistanu
(2009/2217 (INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Pino Arlacchi

RR\840353PL.doc

PE440.141v03-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	23
OPINIA KOMISJI ROZWOJU	28
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	32

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie nowej strategii dla Afganistanu (2009/2217 (INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając poprzednie rezolucje w sprawie Afganistanu, a w szczególności rezolucję z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie stabilizacji sytuacji w Afganistanie¹, rezolucję z dnia 15 stycznia 2009 r. w sprawie kontroli budżetowej środków UE w Afganistanie² oraz rezolucję z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie praw kobiet w Afganistanie³,
- uwzględniając wspólne oświadczenie polityczne UE i Afganistanu podpisane w dniu 16 listopada 2005 r. oparte na wspólnych priorytetach na rzecz Afganistanu, takich jak ustanowienie stabilnych i odpowiedzialnych instytucji, reforma sektora bezpieczeństwa i wymiaru sprawiedliwości, walka z handlem narkotykami, rozwój i odbudowa,
- uwzględniając porozumienie Afghanistan Compact zawarte w 2006 r., w którym określono trzy główne obszary działania afgańskiego rządu na nadchodzące pięć lat, a mianowicie: bezpieczeństwo, administracja państwa, praworządność i prawa człowieka oraz rozwój gospodarczy i społeczny, a także zobowiązanie w zakresie wyeliminowania sektora narkotykowego,
- uwzględniając londyńską konferencję w sprawie Afganistanu zorganizowaną w styczniu 2010 r., dzięki której wspólnota międzynarodowa mogła ponownie zadeklarować swoje zobowiązania na rzecz Afganistanu oraz która stała się podstawą osiągnięcia międzynarodowego porozumienia w sprawie strategii dotyczącej niemilitarnego rozwiązania kryzysu afgańskiego, a także przekazywania siłom afgańskim obowiązków w zakresie utrzymywania bezpieczeństwa począwszy od 2011 r., które ma się w znacznym stopniu zakończyć do 2014 r.,
- uwzględniając rezolucję 1890 (2009) Rady Bezpieczeństwa ONZ, która przedłuża mandat Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF) w Afganistanie na mocy rozdziału VII karty ONZ, zgodnie z rezolucjami 1386 (2001) i 1510 (2003), na okres kolejnych dwunastu miesięcy po 13 października 2009 r. i która wzywa państwa członkowskie ONZ biorące udział w ISAF, by podjęły wszelkie konieczne środki w celu wypełnienia swojego mandatu,
- uwzględniając proponowany fundusz powierniczy na rzecz pokoju i reintegracji, na który uczestnicy konferencji londyńskiej przekazali początkowo sumę 140 mln USD, w celu wsparcia integracji talibów i innych rebeliantów,
- uwzględniając afgańskie porozumienie narodowe oparte na konsultacjach loya jirga (tradycyjne afgańskie zgromadzenie przywódców), które odbyły się w Kabulu w czerwcu 2010 r., w celu osiągnięcia ogólnonarodowego porozumienia w sprawie pojednania

¹ Dz.U. C 294E z 3.12.2009, s. 11.

² Dz.U. C 46E z 24.2.2010, s. 87.

³ Dz.U. C 184E z 8.7.2010, s. 57.

z przeciwnikami,

- uwzględniając zorganizowaną 20 lipca 2010 r. konferencję kabulską, która dokonała oceny postępów we wdrażaniu decyzji podjętych na konferencji londyńskiej oraz dała rządowi Afganistanu sposobność przyjęcia roli przywódczej i odpowiedzialności za ten proces prowadzony we współpracy ze społecznością międzynarodową w celu zwiększenia bezpieczeństwa i wzmocnienia zdolności afgańskich sił bezpieczeństwa, poprawy zarządzania i praworządności, postępów, w tym w walce z produkcją narkotyków i handlem nimi oraz w zwalczaniu korupcji, jak również jeżeli chodzi o pokój i bezpieczeństwo, rozwój gospodarczy i społeczny, prawa człowieka i równouprawnienie kobiet i mężczyzn, uwzględniając wyniki konferencji kabulskiej, na której ustalono, że do końca 2014 r. dowództwo w operacjach wojskowych we wszystkich prowincjach zostanie przekazane siłom afgańskim,
- uwzględniając dekret prezydencki z dnia 17 sierpnia 2010 r. wyznaczający czteromiesięczny termin rozwiązania prywatnych firm odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obecnych w Afganistanie, za wyjątkiem prywatnych firm ochroniarskich zatrudnionych w zamkniętych kompleksach wykorzystywanych przez ambasady, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe,
- uwzględniając wybory prezydenckie, które odbyły się w Afganistanie w sierpniu 2009 r., a także bardzo istotne końcowe sprawozdanie misji obserwacji wyborów z ramienia UE opublikowane w grudniu 2009 r. i wybory parlamentarne przeprowadzone 18 września 2010 r.,
- uwzględniając wszystkie istotne wnioski Rady, a w szczególności wnioski Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 27 października 2009 r. oraz jej plan działania w zakresie zwiększonego zaangażowania UE w Afganistanie i Pakistanie, a także wnioski Rady Spraw Zagranicznych z dnia 22 marca 2010 r.,
- uwzględniając mianowanie z dniem 1 kwietnia 2010 r. pełniącego dwie funkcje specjalnego przedstawiciela UE/ przewodniczącego delegacji UE do Afganistanu, a także uwzględniając decyzję Rady z dnia 11 sierpnia 2010 r. przedłużającą mandat specjalnego przedstawiciela Vygaudasa Usackasa do 31 sierpnia 2011 r.,
- uwzględniając oświadczenie Rady z dnia 18 maja 2010 r. przedłużające o trzy lata – od 31 maja 2010 r. do 31 maja 2013 r. – działania misji policyjnej Unii Europejskiej w Afganistanie (EUPOL Afganistan),
- uwzględniając krajowy dokument strategiczny na lata 2007-2013 określający zobowiązania Komisji wobec Afganistanu do 2013 r.,
- uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2010,
- uwzględniając raport o rozwoju społecznym ONZ z 2009 r., według którego Afganistan znajduje się na 181 miejscu na 182 państw,
- uwzględniając przeprowadzoną przez Afganistan krajową analizę zagrożeń i podatności z lat 2007-2008 oraz ocenę, według której koszt wyeliminowania ubóstwa w Afganistanie

i podniesienia dochodów osób żyjących poniżej granicy ubóstwa wyniosłby ok. 570 mln USD,

- uwzględniając sprawozdanie organu koordynującego pomoc dla Afganistanu (Agency Coordinating Body For Afghan Relief) z 2008 r. pt. „Poniżej oczekiwań – skuteczność pomocy w Afganistanie”, które podkreśla, że ogromne kwoty przeznaczone na pomoc trafiają do przedsiębiorców (mogą one stanowić 50% wartości kontraktu), oraz że procedura zamówień publicznych i organizacji przetargów cechuje bardzo niska przejrzystość, a koszty wynagrodzeń i świadczeń dla pracowników zagranicznych są wysokie,
 - uwzględniając sprawozdanie misji wspierającej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Afganistanie (UNAMA) z sierpnia 2010 r. w sprawie ochrony ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych,
 - uwzględniając zalecenia organizacji Peace Dividend Trust, która opowiada się za polityką korzystania z krajowych zasobów, zachęcając do prowadzenia przetargów publicznych na towary i usługi lokalnie w Afganistanie, nie zaś sprowadzania ich z zagranicy, tak aby było to przede wszystkim korzystne dla Afgańczyków,
 - uwzględniając strategię NATO/ISAF dla Afganistanu skierowaną przeciw rebeliantom i jej realizację pod dowództwem generała Davida Petraeusa, oraz przegląd tej strategii zapowiedziany przez prezydenta Baracka Obamę na grudzień 2010 r.,
 - uwzględniając większościowy raport Kongresu USA pt. „Warlord, Inc: wymuszenia i korupcja w łańcuchu dostaw USA do Afganistanu” (Komisja Kontroli i Reform Rządowych, Izba Reprezentantów USA, czerwiec 2010 r.),
 - uwzględniając działania Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), a w szczególności sprawozdanie z października 2009 r. pt. „Uzależnienie, przestępczość i ruchy powstańcze – ponadgraniczne zagrożenia związane z opium z Afganistanu”, a także wydany przez nie światowy raport narkotykowy z 2010 r.,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A7-0333/2010),
- A. mając na uwadze, że wspólnota międzynarodowa wielokrotnie potwierdziła swoje poparcie dla rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, stojących na straży bezpieczeństwa, dobrobytu i praw człowieka wszystkich obywateli afgańskich; mając jednakże na uwadze, że wspólnota międzynarodowa pośrednio przyznała, iż trwająca dziewięć lat wojna i zaangażowanie międzynarodowe nie pomogły w zakończeniu działalności talibskich rebeliantów i zaprowadzeniu pokoju i stabilności w kraju, oraz mając na uwadze, że w 2009 r. zapoczątkowano nową politykę skierowaną przeciw rebeliantom oraz wyeksponowano wsparcie wojskowe w sile około 45 000 żołnierzy,

- B. mając na uwadze patową sytuację w Afganistanie oraz że utworzono koalicję sił międzynarodowych w tym kraju, która nie jest w stanie pokonać talibów i innych grup rebelianckich, a buntowniczymu ruchowi oporu oraz talibom nie udaje się osiągnąć przewagi nad tymi siłami wojskowymi;
- C. mając na uwadze, że w 2009 r. generał Stanley McChrystal stwierdził, iż nie dostrzega oznak obecności licznych członków Al-Kaidy w Afganistanie, a wysocy rangą urzędnicy amerykańscy potwierdzają znikomą obecność Al-Kaidy w Afganistanie,
- D. mając na uwadze pogorszenie się warunków bezpieczeństwa i życia, a także spadek poparcia społecznego dla obecności koalicjantów w porównaniu z przeszłością, oraz fakt, że są oni coraz częściej postrzegani przez ludność jako okupanci; mając na uwadze, że potrzebne jest szersze współdziałanie z ludnością Afganistanu na rzecz pokoju i pojednania, w tym z grupami niereprezentowanymi i ze społeczeństwem obywatelskim,
- E. mając na uwadze, że UE jest jednym z głównych darczyńców pomocy rozwojowej i pomocy humanitarnej dla Afganistanu; mając na uwadze, że jest to oddany partner w działaniach na rzecz odbudowy i stabilizacji,
- F. mając na uwadze, że na mocy porozumienia Afganistan Compact z 2006 r. oraz w oparciu o konferencję kabulską darczyńcy zgodzili się w miarę możliwości kierować coraz większą część pomocy, do 50%, na podstawowy budżet rządu afgańskiego, albo bezpośrednio albo poprzez mechanizmy funduszy powierniczych; mając jednak na uwadze, że obecnie jedynie 20% pomocy rozwojowej przekazywane jest poprzez budżet rządowy,
- G. mając na uwadze, że brak wystarczającej koordynacji obniża skuteczność pomocy UE dla Afganistanu,
- H. mając na uwadze, że w latach 2002-2009 skierowano do Afganistanu pomoc międzynarodową w wysokości ponad 40 mld USD; mając na uwadze, że w okresie tym wzrosła liczba dzieci uczęszczających do szkoły, mając jednak na uwadze, że według szacunkowych danych UNICEF-u w Afganistanie 59% dzieci poniżej piątego roku życia nadal jest niedożywionych, a 5 mln dzieci nie może uczęszczać do szkół,
- I. mając na uwadze, że sytuacja kobiet w kraju pozostaje sprawą wielkiej troski; mając na uwadze, że według raportów ONZ wskaźnik umieralności kobiet w połogu w Afganistanie, wynoszący blisko 25 000 zgonów rocznie, plasuje ten kraj na drugim miejscu w świecie, że jedynie 12,6% kobiet powyżej 15 roku życia potrafi czytać i pisać, a 57% dziewcząt jest wydawanych za mąż poniżej ustawowego wieku 16 lat; mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet jest nadal powszechnym zjawiskiem; mając na uwadze, że dyskryminująca ustawa o szyickim kodeksie rodzinnym wciąż obowiązuje i między innymi uznaje za przestępstwo, jeżeli kobieta odmawia mężowi współżycia seksualnego, i zakazuje kobietom wychodzenia z domu bez zgody męża,
- J. mając na uwadze, że Afganistan jest stroną szeregu międzynarodowych konwencji chroniących prawa kobiet i dzieci, w szczególności Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r. i Konwencji ONZ o prawach dziecka z 1989 r., oraz mając na uwadze, że konstytucja Afganistanu, a w szczególności jej art. 22,

stanowi, iż „obywatele Afganistanu – mężczyźni i kobiety – mają równe prawa i obowiązki wobec prawa”; mając na uwadze, że obecnie przeprowadza się przegląd afgańskiego kodeksu rodzinnego w celu dostosowania go do konstytucji,

- K. mając na uwadze, że w lipcu 2010 r. Kongres USA zwrócił się o skontrolowanie finansowania przekazywanego w przeszłości Afganistanowi, które wyniosło wiele miliardów dolarów, oraz w głosowaniu postanowił tymczasowo zmniejszyć pomoc dla rządu Afganistanu o prawie 4 mld USD,
- L. mając na uwadze, że minister finansów Afganistanu Omar Zakhilwal skrytykował po pierwsze praktyki zawierania umów przez NATO/ISAF, które nie przynoszą korzyści lokalnej gospodarce Afganistanu, po drugie zaś jednostronną interpretację przez ISAF postanowień o wymianie wolnościowej w umowie między ISAF i rządem afgańskim, a także oskarżył zagranicznych przedsiębiorców o przejęcie znacznej części finansowanych przez ISAF umów o wartości sięgającej 4 mld USD, co miałyby powodować stały odpływ środków pieniężnych z kraju; mając na uwadze, że rząd afgański wzywa do przeprowadzenia międzynarodowego dochodzenia w tej sprawie,
- M. mając na uwadze, że oczywiste stało się, iż rozwiązanie konfliktu w Afganistanie na drodze wojskowej nie jest możliwe, oraz mając na uwadze, że Stany Zjednoczone zadeklarowały zamiar rozpoczęcia wycofywania wojsk z Afganistanu w lecie 2011 r., a pozostałe państwa albo już wycofały swe wojska, albo planują ich wycofanie, albo też jeszcze nie zdecydowały się na ich wycofanie; mając jednak na uwadze, że wycofywanie wojsk musi odbywać się stopniowo i w sposób skoordynowany, zgodnie z planem politycznym, który zagwarantuje płynne przekazanie zadań afgańskim siłom bezpieczeństwa,
- N. mając na uwadze, iż podczas konferencji w Kabulu postanowiono, że liczebność krajowej armii afgańskiej powinna osiągnąć 171 600 osób, a afgańskich sił policyjnych 134 000 do października 2011 r., przy niezbędnym wsparciu finansowym i technicznym ze strony społeczności międzynarodowej,
- O. mając na uwadze, że głównym celem misji EUPOL Afganistan jest przyczynienie się do utworzenia afgańskiego systemu sił policyjnych zgodnie ze standardami międzynarodowymi,
- P. mając na uwadze, że Afganistan jest nie tylko wiodącym producentem opium na świecie i głównym dostawcą na rynek heroinowy w UE i w Federacji Rosyjskiej, ale ponadto – według niedawnego sprawozdania UNODC – jednym z największych producentów konopi indyjskich na świecie; mając jednakże na uwadze, że produkcja opium w Afganistanie spadła o 23% na przestrzeni ostatnich 2 lat oraz o 1/3 od szczytowej aktywności w tym zakresie w 2007 r.; mając na uwadze, że UNODC ustalił, iż istnieje wyraźny związek między uprawą opium a terytoriami kontrolowanymi przez rebeliantów oraz że w tych częściach Afganistanu, gdzie rządowi udaje się lepiej egzekwować prawo, blisko dwie trzecie rolników twierdzi, iż nie uprawia opium, ponieważ jest to zakazane; mając na uwadze, że na południowym-wschodzie, gdzie zasięg władzy jest słabszy, niecałe 40% rolników wymieniło zakaz jako powód rezygnacji z uprawy maku,
- Q. mając na uwadze, że według niedawnego sprawozdania UNODC liczba obywateli

Afganistanu uzależnionych od narkotyków dramatycznie wzrosła w ostatnich latach, co niesie poważne społeczne konsekwencje dla przyszłości kraju,

- R. mając na uwadze, że UE odgrywa aktywną rolę we wspieraniu walki z narkotykami od początku procesu odbudowy, jednak dotychczas nie powiodło się jej skuteczne ograniczanie utrzymującego się wpływu przemysłu narkotykowego na gospodarkę, ustrój polityczny, instytucje państwowe i społeczeństwo,
- S. mając na uwadze, że w niektórych przypadkach pola makowe w Afganistanie niszczone przy wykorzystaniu chemicznych środków biobójczych oraz fakt, że ma to szkodliwy wpływ na organizm człowieka i środowisko, powodując zanieczyszczenie gleby i wód mając jednak na uwadze, że obecnie osiągnięto porozumienie co do konieczności nasilenia środków represyjnych przeciwko handlowi narkotykami i laboratoriom produkującym heroinę, a nie rolnikom; mając na uwadze, że główne działania koncentrują się obecnie na zapewnieniu rolnikom alternatywnych środków utrzymania,
- T. mając na uwadze, że Afganistan posiada znaczne bogactwa naturalne, w tym bogate zasoby surowców mineralnych, takich jak gaz i ropa, których wartość szacuje się na trzy biliony USD, oraz mając na uwadze, że rząd afgański liczy, iż zasoby te staną się bodźcem rozwoju gospodarczego po zaprowadzeniu pokoju i bezpieczeństwa w kraju,

Nowa strategia UE

- 1. zdaje sobie sprawę, że postęp w Afganistanie jest utrudniony przez szereg czynników, ale zdecydował się skupić się w sprawozdaniu na czterech głównych elementach, które jego zdaniem przy wielokrotnionych wysiłkach mogą przynieść poprawę sytuacji; są to pomoc międzynarodowa, skutki procesu pokojowego, wpływ szkolenia sił policyjnych, likwidacja upraw opium poprzez zaproponowanie rozwiązań alternatywnych;
- 2. wyraża poparcie dla nowej koncepcji strategii skierowanej przeciw rebeliantom, której celem jest ochrona ludności lokalnej i odbudowa obszarów, na których zapewniono bezpieczeństwo, a także poparcie dla planu działania UE na rzecz Afganistanu i Pakistanu;
- 3. jest zatem zdania, że strategia UE na rzecz Afganistanu winna opierać się na dwóch założeniach: należy przyznać, że poziom bezpieczeństwa i wskaźniki społeczno-gospodarcze w Afganistanie wciąż się obniżają pomimo trwających już niemal dziesięć lat działań i inwestycji wspólnoty międzynarodowej; należy uznać potrzebę dalszego zachęcania do głębokich przemian w sposobie myślenia wspólnoty międzynarodowej, która zbyt często w przeszłości, szczególnie przed realizacją strategii skierowanej przeciw rebeliantom, przygotowywała plany i decyzje w nikłym stopniu uwzględniające stronę afgańską, tak by w przyszłości te plany i decyzje wpływały ze ścisłej współpracy z ludnością Afganistanu; zauważa, że ważnym krokiem w tym kierunku były konferencje w Londynie i Kabulu;
- 4. z zadowoleniem przyjmuje i popiera wnioski Rady z października 2009 r. pt. „Wzmocnienie działań UE w Afganistanie i Pakistanie”, w których nakreślono bardziej spójne i skoordynowane podejście UE do tego regionu i podkreślono znaczenie współpracy regionalnej oraz zwrócenia większej uwagi na aspekty cywilne w polityce wobec

Afganistanu;

5. podkreśla, że wszelkie długofalowe rozwiązania kryzysu afgańskiego muszą przede wszystkim uwzględniać zainteresowanie obywateli afgańskich ich bezpieczeństwem wewnętrznym, ochroną ludności, rozwojem gospodarczym i społecznym, zawierać konkretne środki na rzecz zwalczania ubóstwa, zbyt niskiego rozwoju i dyskryminacji kobiet, tak by zwiększyć poszanowanie praw człowieka i praworządności, wzmocnić mechanizmy pojednania, położyć kres produkcji opium, zaangażować się w zakrojone na szeroką skalę budowanie państwowości oraz pełną integrację Afganistanu we wspólnocie międzynarodowej, jak również wygnanie Al-Kaidy z tego kraju;
6. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje międzynarodowej konferencji w sprawie Afganistanu, która odbyła się w Kabulu; podkreśla, że zobowiązania rządu afgańskiego do poprawy bezpieczeństwa, zarządzania i perspektyw ekonomicznych obywateli tego kraju, a także zobowiązania społeczności międzynarodowej do wspierania procesu przemian i wspólnych celów muszą zostać dotrzymane;
7. ponownie podkreśla, że UE i państwa członkowskie powinny wspierać Afganistan w budowaniu własnego państwa ze stabilniejszymi instytucjami demokratycznymi zdolnymi do zagwarantowania suwerenności kraju, bezpieczeństwa opartego na wojsku i policji odpowiedzialnymi zgodnie z zasadami demokracji, kompetentnego i niezależnego sądownictwa, jedności kraju, integralności terytorialnej, równouprawnienia kobiet i mężczyzn, wolności mediów, szczególnego traktowania systemu edukacji i opieki zdrowotnej, trwałego rozwoju gospodarczego oraz dobrobytu ludności Afganistanu, jak również poszanowania tradycji historycznych, religijnych, duchowych i kulturowych wszystkich społeczności etnicznych i religijnych zamieszkujących terytorium afgańskie, jednocześnie uznając potrzebę zasadniczej zmiany w zakresie podejścia do kobiet; apeluje o większe wsparcie dla przedsięwzięć rozwojowych realizowanych przez władze lokalne w prowincjach, które wykazują się dobrym sprawowaniem rządów;
8. stwierdza, że 80% ludności zamieszkuje obszary wiejskie, w których powierzchnia gruntów na mieszkańca zmniejszyła się z 0,55 ha w 1980 r. do 0,25 ha w 2007 r.; podkreśla fakt, że sytuacja w Afganistanie jest nadal trudna ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i rosnące ceny żywności na światowym rynku, podczas gdy powszechne i masowe użycie min przeciwpiechotnych stanowi poważne zagrożenie dla udanego rozwoju obszarów wiejskich; w związku z powyższym wyraża przekonanie, że podstawowe znaczenie ma dalsze finansowanie przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich i lokalnego wytwarzania żywności, a nawet jego zwiększenie, aby zapewnić bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność;
9. odnotowuje zobowiązanie rządu afgańskiego do wdrożenia w ciągu następnych 12 miesięcy – w sposób stopniowy i zrównoważony pod względem budżetowym – zdecentralizowanej polityki zarządzania, wzmacniającej władze lokalne i ich potencjał instytucjonalny, a także do opracowania ram prawnych, finansowych i budżetowych obowiązujących na szczeblach niższych niż krajowy;
10. zauważa, że słaba administracja publiczna i słaby potencjał służby publicznej mogą utrudniać bardziej znaczące zaangażowanie strony afgańskiej w proces przebudowy; jest w związku z tym przekonany, że należy zwrócić baczniejszą uwagę na te ważne obszary;

z zadowoleniem przyjmuje pomysł opracowania przez Komisję i państwa członkowskie specjalnego długoterminowego szandarowego programu podejmującego kwestię wzmocnienia administracji publicznej przez opracowanie programu szkolenia, pomoc w budowie lub wykorzystaniu istniejących budynków, połączenie z siecią instytutów administracji publicznej UE, a także doradzanie instytutom służby publicznej w największych miastach Afganistanu, takich jak Kabul, Herat oraz Mazar-i Szarif;

11. przypomina, że wysiłki na rzecz rozwoju muszą być skoncentrowane na poprawie zdolności afgańskich struktur rządowych oraz że Afganistan musi w pełni uczestniczyć w wyznaczaniu priorytetów, a także w ich realizacji, aby wzmocnić proces przyswajania i przejmowania odpowiedzialności na poziomie krajowym i wspólnotowym; dlatego zwraca uwagę na istotną rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zadbaniu o to, by obywatele Afganistanu byli angażowani w proces demokratyzacji i odbudowy, a także ochrony przed zagrożeniem korupcją;
12. pomimo pewnej poprawy warunków życia kobiet od czasu zakończenia rządów talibów w 2001 r. jest nadal zaniepokojony ogólną sytuacją w zakresie praw człowieka w Afganistanie, a w szczególności pogorszeniem się standardów w zakresie praw podstawowych, politycznych, obywatelskich i społecznych kobiet w Afganistanie w ciągu ostatnich kilku lat oraz wyraża zaniepokojenie niekorzystnymi zjawiskami, na przykład tym, że większość z osadzonych w więzieniach afgańskich stanowią kobiety uciekające przed uciskiem ze strony krewnych, a także niedawnymi zmianami ordynacji wyborczej, które skutkują obniżeniem gwarantowanej kobietom liczby miejsc w parlamencie;
13. uważa, że przestrzeganie praw kobiet stanowi integralną część rozwiązania problemu bezpieczeństwa oraz że osiągnięcie stabilności w Afganistanie będzie niemożliwe dopóki kobiety nie będą mogły w pełni korzystać ze swoich praw politycznych, społecznych i gospodarczych; wzywa zatem władze Afganistanu i przedstawicieli społeczności międzynarodowej do uwzględniania kobiet na każdym etapie rozmów pokojowych i działań na rzecz pojednania/reintegracji zgodnie z rezolucją RB NZ nr 1325; apeluje o specjalną ochronę kobiet aktywnych w sferze publicznej lub politycznej, a zatem narażonych na niebezpieczeństwo ze strony fundamentalistów; stwierdza, że postępy w rozmowach pokojowych nie mogą w żadnym wypadku zakładać utraty praw kobiet uzyskanych w ostatnich latach; wzywa rząd Afganistanu do zwiększenia ochrony praw kobiet w wyniku zmiany obowiązującego prawodawstwa, np. kodeksu karnego, by uniknąć dyskryminacyjnych praktyk;
14. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie UE, aby nadal podnosiły kwestię dyskryminacji kobiet i dzieci, a także ogólnie kwestie praw człowieka w stosunkach dwustronnych z Afganistanem, zgodnie z długofalowym zobowiązaniem UE do wspierania Afganistanu w działaniach na rzecz pokoju i odbudowy;
15. wzywa UE i społeczność międzynarodową do zwiększenia finansowania i wsparcia politycznego i technicznego dla strategii politycznych na rzecz poprawy sytuacji afgańskich kobiet oraz dla pozarządowych organizacji kobiecych, w tym obrońców praw kobiet;
16. stwierdza, że chociaż sytuacja w zakresie wolności słowa i prasy poprawiła się od czasu upadku reżimu talibów, to jednak w ostatnich latach doszło do jej pogorszenia;

odnotowuje ataki i groźby wobec dziennikarzy ze strony uzbrojonych podmiotów i talibów, chcących uniknąć informowania o obszarach pozostających pod ich kontrolą; wzywa do przyjęcia w tej dziedzinie środków dających dziennikarzom gwarancje bezpiecznego wykonywania zawodu;

17. z niepokojem zauważa, że wybory parlamentarne, które odbyły się w Afganistanie w dniu 18 września 2010 r. i w których frekwencja wynosiła około 40% pomimo warunków w zakresie bezpieczeństwa w tym państwie, po raz kolejny zostały naznaczone przez oszustwa i przemoc, w wyniku której według NATO zginęło 25 osób; ubolewa, że wielu Afgańczykom uniemożliwiono skorzystanie z przysługującego im podstawowego prawa do głosowania;
18. odnotowuje nieprawidłowości występujące w kraju w postępowaniach sądowych, które nie spełniają międzynarodowych norm wymiaru sprawiedliwości; wyraża ubolewanie z powodu wykonania w 2008 r. egzekucji na 16 osobach skazanych na śmierć; apeluje do UE o wspieranie przyjęcia moratorium na wykonywanie kary śmierci zgodnie z rezolucją ONZ 62/149 z 2007 r., w celu późniejszego całkowitego zniesienia kary śmierci;

Pomoc międzynarodowa – wykorzystanie i nadużycia

19. przypomina, że łączny budżet UE (Wspólnoty Europejskiej i państw członkowskich) na pomoc dla Afganistanu na okres 2002-2010 wynosi ok. 8 mld EUR;
20. podkreśla znaczenie wzmocnienia wolności mediów i społeczeństwa obywatelskiego w Afganistanie w celu wsparcia demokratyzacji w tym państwie; wyraża również uznanie dla wniosków z unijnej misji obserwacji wyborów w 2009 r.;
21. zauważa, że pomimo ogromnych nakładów finansowych w ramach pomocy zagranicznej sytuacja w Afganistanie nadal jest zasmucająca, a najwrażliwsze grupy ludności są pozbawione dostępu do pomocy humanitarnej i opieki zdrowotnej; coraz więcej Afgańczyków umiera raczej na skutek ubóstwa niż bezpośrednio w wyniku konfliktu zbrojnego, od 2002 r. śmiertelność wśród niemowląt alarmująco wzrosła, a oczekiwana długość życia przy urodzeniu i poziom umiejętności czytania i pisania znacząco się obniżyły, zaś od 2004 r. liczba ludności żyjącej poniżej granicy ubóstwa wzrosła o 130%;
22. podkreśla znaczenie realizacji milenijnych celów rozwoju i wyraża żal, że pomimo postępów w niektórych dziedzinach, według wskaźnika rozwoju społecznego UNDP (Human Development Index) Afganistan spadł z 173 pozycji w 2003 r. na 181 (na 182 kraje), zaś poziom umieralności dzieci poniżej 5 roku życia oraz kobiet w połogu jest jednym z najwyższych na świecie; uważa, że nie należy zaniedbywać tych szczególnych celów, także w zakresie dostępu – w szczególności kobiet – do służby zdrowia i edukacji, oraz nawołuje do zwrócenia szczególnej uwagi na poprawę w zakresie osiągania dochodu i stworzenie prawidłowo działającego wymiaru sprawiedliwości;
23. podkreśla, że Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) stwierdza w swojej analizie ze stycznia 2010 r., że korupcja jest największym problemem tego społeczeństwa oraz że dochód pochodzący z łapówek sięga niemal jednej czwartej (23%) PKB Afganistanu;

24. apeluje do Komisji o zagwarantowanie przejrzystości i rozliczalności pomocy finansowej przekazywanej rządowi afgańskiemu, organizacjom międzynarodowym i lokalnym organizacjom pozarządowym, aby zapewnić spójność pomocy oraz powodzenie procesu odbudowy i rozwoju Afganistanu;
25. nawołuje do bardziej spójnej geograficznie dystrybucji pomocy humanitarnej, opartej na analizie potrzeb i traktowanej jako priorytet;
26. zauważa jednak ograniczone postępy w dziedzinie infrastruktury, telekomunikacji i edukacji na poziomie podstawowym, które darczyńcy i rząd afgański zazwyczaj wymieniają jako obszary, w których odnotowuje się osiągnięcia;
27. zwraca uwagę na ogromne koszty prowadzenia działań zbrojnych poniesione w Afganistanie w latach 2001-2009, które szacuje się na 300 mld USD, co przewyższa ponad dwudziestokrotnie PKB Afganistanu, a, zakładając dodatkowe nakłady na działania zbrojne, koszt ten może wzrosnąć do ponad 50 mld USD rocznie;
28. przyznaje, że pomimo powszechnego przekonania, iż skorumpowany afgański rząd ponosi całkowitą odpowiedzialność za brak dostępu do podstawowych usług dla obywateli, jednak zauważa również, że większość środków przeznaczanych na rozwój społeczno-gospodarczy jest przekazywana za pośrednictwem organizacji międzynarodowych, regionalnych banków rozwoju, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców międzynarodowych itp., a nie za pośrednictwem rządu krajowego; wzywa rząd afgański i społeczność międzynarodową do sprawowania większej kontroli w celu wyeliminowania korupcji i zagwarantowania, że pomoc dociera do celu;
29. uważa, że zwalczanie korupcji powinno stanowić podstawę procesu pokojowego w Afganistanie, gdyż łapówkarstwo prowadzi do nieprawidłowości przy podziale zasobów, stanowi przeszkodę w dostępie do podstawowych usług publicznych, takich jak służba zdrowia i edukacja, i poważne utrudnienie dla rozwoju społeczno-gospodarczego; podkreśla również, że korupcja jest przyczyną braku zaufania do sektora publicznego i rządu, a co za tym idzie stanowi poważne zagrożenie dla stabilności kraju; dlatego domaga się, by udzielając wsparcia temu krajowi, UE poświęciła szczególną uwagę zwalczaniu korupcji;
30. zauważa, że według afgańskiego ministra finansów, co potwierdzają inne niezależne źródła, jedynie 6 mld USD (czyli 15%) z 40 mld USD przeznaczonych na pomoc rzeczywiście dotarło do afgańskiego rządu w latach 2002-2009 oraz że pozostałe 34 mld USD, które przekazano za pośrednictwem organizacji międzynarodowych, regionalnych banków rozwoju, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw międzynarodowych itd. w 70-80% nie dotarło do docelowych beneficjentów, tzn. narodu afgańskiego; z zadowoleniem przyjmuje decyzję konferencji kabluskiej, w której przewidziano, zgodnie z wnioskiem Afgańczyków, że do 2012 r. 50% pomocy międzynarodowej będzie przekazywane przez afgański budżet krajowy;
31. wyraża przekonanie o bezwzględnej konieczności wprowadzenia mechanizmów koordynacji wśród państw darczyńców międzynarodowych i przewidzenia szczegółowych ocen pomocy europejskiej i międzynarodowej w celu przeciwdziałania brakowi przejrzystości i ograniczonym mechanizmom egzekwowania odpowiedzialności

darczyńców;

32. potępia fakt, że znaczna część europejskiej i międzynarodowej pomocy finansowej przepada w procesie rozdzielania środków, co bezlitośnie ujawniono przy okazji niedawnego skandalu związanego z Bankiem Kabulskim, i zwraca uwagę na cztery główne przyczyny tych strat: marnotrawstwo, nadmierne koszty pośrednictwa i bezpieczeństwa, zawyżanie kosztów usług i korupcja;
33. zauważa jednak, że straty UE równoważy fakt, że 50% unijnej pomocy (w przypadku USA jest to tylko 10%) rozdziela się poprzez wielostronny fundusz powierniczy, którego skuteczność jest bardzo wysoka (ok. 80%);
34. wzywa UE do stworzenia scentralizowanej bazy danych i przeprowadzenia analiz kosztów i wpływu wszelkiej pomocy UE dla Afganistanu, ponieważ brak kompleksowych, aktualnych i przejrzystych danych osłabia skuteczność pomocy;
35. wzywa także wszystkie główne działające w Afganistanie organy zajmujące się pomocą humanitarną i rozwojem (począwszy od UE i jej państw członkowskich i USA aż po UNAMA, agencje ONZ, wiodące organizacje pozarządowe i Bank Światowy) do znaczącego obniżenia wydatków operacyjnych poprzez przekazywanie środków na konkretne projekty realizowane w drodze faktycznego i zrównoważonego partnerstwa z afgańskimi instytucjami, a także do zadbania o to, by pomoc ta rzeczywiście prowadziła do realizacji jej celu; w związku z tym podkreśla, że instytucje afgańskie powinny mieć prawo decydowania w zakresie wykorzystania funduszy, zapewniając jednocześnie należyłą przejrzystość i odpowiedzialność;
36. podkreśla znaczenie koordynacji wysiłków na rzecz odbudowy i rozwoju na poziomie regionalnym, aby wspierać rozwój transgraniczny w regionach, w których więzi etniczne i plemienne często przekraczają granice państw;
37. zauważa, że należy popierać zwiększone zaangażowanie lokalnych i regionalnych władz afgańskich oraz podkreśla, że na tym poziomie lojalność, praworządność i demokracja mają zasadnicze znaczenie dla prawidłowego wykorzystania funduszy; wskazuje, że przydział funduszy na szczeblu lokalnym i regionalnym wymaga zatwierdzenia rządu centralnego, przez co wpływa na zwiększenie jego roli i odpowiedzialności;
38. wzywa wysokiego przedstawiciela do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Radę oraz Komisję do powołania wspólnego zespołu naukowców w celu corocznej oceny wszystkich realizowanych przez UE i państwa członkowskie środków i misji w Afganistanie z zastosowaniem sprecyzowanych jakościowych i ilościowych wskaźników, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy rozwojowej (w tym w dziedzinie zdrowia publicznego i rolnictwa), dobrego zarządzania (w tym w wymiarze sprawiedliwości i w dziedzinie przestrzegania praw człowieka) oraz bezpieczeństwa (zwłaszcza w zakresie szkolenia afgańskiej policji); apeluje też w tym kontekście o ocenę względnego wpływu środków unijnych na ogólną sytuację w państwie oraz o ocenę stopnia koordynacji i współpracy pomiędzy organami UE a innymi międzynarodowymi misjami i środkami, a także o opublikowanie wniosków i zaleceń wynikających z takiej oceny;

39. podkreśla, że bezpieczeństwo i terytorialny rozdział pomocy są od siebie wzajemnie uzależnione, i w związku z tym wzywa do bezpośredniego przekazywania pomocy dla dotkniętej trudną sytuacją ludności Afganistanu;
40. podkreśla, że zwalczanie korupcji w Afganistanie musi być priorytetem; zauważa lokalną korupcję, jednak wyraża nadzieję, że będzie jej przeciwdziałało wzmocnienie legitymizacji afgańskich instytucji państwowych przez uczynienie ich odpowiedzialnymi za zatwierdzanie przydziału środków i zapewnianie skuteczności pomocy;
41. popiera politykę ogłaszania w miarę możliwości przetargów publicznych wśród afgańskich przedsiębiorstw zamiast sprowadzania towarów i usług z zagranicy;
42. uważa, że bezstronne organizacje humanitarne powinny być odpowiedzialne za dystrybucję pomocy w kraju oraz że siły zbrojne powinny być zaangażowane jedynie w całkowicie wyjątkowych okolicznościach, aby uszanować neutralny, bezstronny i niezależny charakter pracy organizacji humanitarnych, przy pełnym poszanowaniu właściwych standardów międzynarodowych zapisanych w wytycznych dotyczących wykorzystania mienia obrony wojskowej i ochrony ludności w celu wsparcia działań humanitarnych, a także ogłoszonych w ramach Europejskiego konsensusu w sprawie pomocy humanitarnej;
43. zwraca uwagę, iż wszelkie naruszenia zasad neutralności, bezstronności i niezależności dostrzeżone przez takie organizacje osłabiają ich zdolność do działania w terenie, tym bardziej że pozostaną one na miejscu przez długi czas po wycofaniu się oddziałów;
44. podkreśla, że zastosowanie wojskowych regionalnych zespołów ds. odbudowy w działaniach dotyczących odbudowy i/lub rozwoju nie jest odpowiednie, ponieważ utrudni rozgraniczenie między cywilnymi a wojskowymi służbami pomocy, a tym samym będzie przeszkodą w wysiłkach na rzecz odbudowy i rozwoju Afganistanu;
45. zauważa, że zgodnie z wieloma doniesieniami w prasie i sprawozdaniu Izby Reprezentantów USA pt. „Warlord Inc.” siły zbrojne USA w Afganistanie zlecają większość zadań logistycznych prywatnym przedsiębiorcom, którzy z kolei podzlecają ochronę konwojów wojskowych lokalnym afgańskim agencjom bezpieczeństwa, co ma katastrofalne skutki;
46. zauważa, że decyzja przekazania łańcucha dostaw wojskowych USA w prywatne ręce, bez zapewnienia żadnych wiarygodnych kryteriów zapewniających odpowiedzialność, przejrzystość i legalność, prowadzi do wymuszeń i nadużyć, ponieważ watażkowie, lokalna mafia i w końcu talibscy przywódcy przejmują znaczącą część zysków z logistyki wojskowej w Afganistanie, które wynoszą 2,2-3 mld USD;
47. jest zbulwersowany faktem, że „środki na ochronę” i wymuszenia na każdym szczeblu wojskowego łańcucha dostaw stanowią znaczące źródło finansowania rebelii, co stwierdziła sekretarz stanu USA Hillary Clinton w swoim oświadczeniu przed senacką Komisją Spraw Zagranicznych w grudniu 2009 r.;
48. jest także poruszony tym, że skoro to samo ma miejsce w odniesieniu do wojskowych operacji logistycznych USA i NATO/ISAF, możliwość pełnego prześledzenia wkładu

finansowego UE może nie być zagwarantowana we wszystkich przypadkach ;

49. całkowicie popiera nowe wytyczne wydane we wrześniu 2010 r. przez dowództwo wojsk NATO w Afganistanie i dotyczące zamówień – o wartości wycenianej obecnie szacunkowo na około 14 mld USD rocznie – mające na celu ograniczenie korupcji i zmniejszenie środków, które pośrednio trafiają do rebeliantów i talibów; wyraża nadzieję, że ta zmiana kierunku w polityce zamówień zostanie szybko wdrożona;
50. z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście niedawny dekret prezydenta Karzaja przewidujący czteromiesięczny termin na zaprzestanie działalności wszystkich lokalnych i zagranicznych prywatnych firm ochroniarskich w Afganistanie;

Proces pokojowy

51. podkreśla, że dobre zarządzanie, praworządność i prawa człowieka są podstawą stabilnego i dobrze prosperującego Afganistanu; podkreśla zatem, że wiarygodny proces sądowy jest fundamentalnym aspektem procesu pokojowego oraz że poszanowanie praw człowieka i zapobieganie szerzącej się bezkarności powinny być aspektami niepodlegającymi negocjacji na wszystkich etapach procesu pokojowego; apeluje w związku z tym do rządu afgańskiego o priorytetowe wdrożenie strategii reformy wymiaru sprawiedliwości;
52. uważa, że obecny impas w Afganistanie wynika w dużej mierze z poprzedzających nową strategię antyrebeliancką błędnych wyliczeń sił koalicyjnych, które prognozowały szybkie pokonanie talibów i łatwe przywrócenie stabilności i demokratycznego państwa cieszącego się silnym poparciem Zachodu;
53. uważa w związku z tym, że nie doceniono obecności talibów i przeceniono potencjał rządu Karzaja w zakresie administrowania państwem oraz że w efekcie zadanie przebudowy i rozwoju państwa zepchnięto na drugi plan;
54. obawia się, że te błędy doprowadziły do zaognienia rebelii talibów obejmującej ponad połowę kraju, co w jeszcze większym stopniu pogorszyło sytuację w zakresie bezpieczeństwa w całym regionie oraz przestrzegania praw człowieka, a zwłaszcza praw kobiet;
55. wskazuje, że skoncentrowanie się na działaniach wojskowych, jakie dominowało w przeszłości, nie doprowadziło do osiągnięcia zamierzonych celów, a zatem zdecydowanie popiera podejście w większym stopniu cywilne;
56. uznaje, że jedynym możliwym rozwiązaniem jest rozwiązanie polityczne oraz że powinno ono obejmować negocjacje – które powinny ostatecznie zostać podjęte po zawieszeniu broni – z talibami i innymi walczącymi grupami, a także innymi podmiotami politycznymi w kraju gotowymi do udziału w rządzie jedności narodowej zdolnym do zakończenia wojny domowej, w której kraj pogrążony jest od prawie trzydziestu lat oraz do zapewnienia pewnego poszanowania praworządności i podstawowych praw człowieka; uważa, że aby wypracować rozwiązanie polityczne, należy dać nowej polityce antyrebelianckiej czas na wykazanie wyników zgodnie z harmonogramem ogłoszonym przez prezydenta Obamę;

57. wyraża stanowcze przekonanie, że taki proces pokojowy może odbyć się przy spełnieniu trzech określonych przez UE głównych warunków: zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron w negocjacje mające na celu wydalenie Al-Kaidy z kraju oraz uniemożliwienie jej wspierania międzynarodowego terroryzmu, a także wydalenie wszelkich innych grup terrorystycznych; podjęcie działań w celu likwidacji upraw maku; ustanowienie polityki promowania i poszanowania podstawowych praw człowieka i afgańskiej konstytucji;
58. jest także zdania, że wszystkie pozostałe kwestie powinien rozstrzygać naród afgański zgodnie ze swoją wolą i możliwościami;
59. zauważa, że talibowie nie są jednorodną i jednolitą formacją oraz że mają co najmniej 33 przywódców najwyższego szczebla, 820 przywódców średniego/ niskiego szczebla oraz 25 000-36 000 „żołnierzy” w 220 społecznościach, z których niektóre walczą z powodów ideologicznych, a inne z chęci zysku; uważa zatem, że powinno się odtąd zachęcać do negocjacji na szczeblu lokalnym pomiędzy demokratycznie wybranym rządem lokalnym a członkami zbrojnej opozycji, „którzy wyrzekają się przemocy, nie mają żadnych powiązań z międzynarodowymi organizacjami terrorystycznymi, szanują Konstytucję i pragną wziąć udział w budowaniu pokojowego Afganistanu”, zgodnie z ust. 13 i 14 komunikatu kabulskiego z dnia 20 lipca 2010 r.;
60. z zadowoleniem przyjmuje program rządu Afganistanu na rzecz pokoju i integracji, otwarty dla wszystkich członków afgańskiej zbrojnej opozycji i dla reprezentowanych przez nich społeczności na podstawie wspomnianych wyżej ust. 13 i 14 komunikatu kabulskiego;
61. zaznacza, że wszelka strategia rozbrojenia i ponownego zjednoczenia musi poświęcić należytą uwagę problemowi powrotu kombatantów i uchodźców do miejsc, z których pochodzą;
62. podkreśla znaczenie zwiększenia wiarygodności, odpowiedzialności i kompetencji rządu afgańskiego, aby poprawić jego reputację w oczach własnych obywateli;
63. podkreśla kluczową rolę Pakistanu, jako że talibowie nie będą zainteresowani podjęciem poważnych negocjacji, dopóki pakistańska granica będzie stać dla nich otworem; zaleca szerszą międzynarodową koordynację oraz zaangażowanie w ten proces również krajów ościennych i wiodących podmiotów regionalnych – w szczególności Iranu, Turcji, Chin, Indii i Federacji Rosyjskiej;
64. wzywa Komisję do oceny strategicznych i politycznych skutków, jakie miały dla Afganistanu i szerszego regionu niedawne katastrofalne powodzie w Pakistanie, oraz do podjęcia wszelkich niezbędnych działań na rzecz pomocy dotkniętej ludności tego kraju oraz afgańskim uchodźcom, których obozy zostały zniszczone przez powódź;
65. podkreśla znaczenie dobrego zarządzania zasobami wodnymi w i wokół Afganistanu oraz zwraca uwagę na korzyści współpracy regionalnej i transgranicznej w tej dziedzinie, m.in. pod względem budowy zaufania wśród sąsiadów w Azji Południowo-Zachodniej;
66. z największą mocą potępia zaangażowanie w rebelię wywiadu pakistańskiego (ISI), który

dąży do tego, by pokój był korzystny również dla Pakistanu;

67. podkreśla jednak, że by w Afganistanie mógł zapanować pokój, potrzebne są umowy polityczne z kluczowymi regionalnymi potęgami, w tym Indiami, Pakistanem, Iranem i państwami Azji Środkowej, Chinami i Turcją, oraz wspólna polityka nieingerencji i wsparcie dla niezależnego Afganistanu; wzywa też do znormalizowania stosunków między Afganistanem a Pakistanem, w szczególności poprzez ostateczne porozumienie w kwestii granicy między tymi dwoma krajami;
68. wzywa UE, by nadal wspierała proces pokojowy i pojednawczy w Afganistanie oraz wysiłki tego kraju na rzecz ponownej integracji tych, którzy są gotowi do zrezygnowania z przemocy, umożliwiając rządowi Karazja wystarczającą elastyczność co do wyboru partnerów do dialogu, jednak nalegając, by proces pokojowy opierał się prawnie i politycznie na konstytucji Afganistanu i poszanowaniu podstawowych praw człowieka;
69. z zadowoleniem przyjmuje krajowe programy priorytetowe przygotowane przez afgański rząd zgodnie z krajową strategią rozwoju Afganistanu oraz wspierane na konferencji kabulskiej oraz wzywa do ich pełnego i skutecznego wdrożenia;
70. wciąż zdecydowanie podkreśla potrzebę aktywniejszego zaangażowania UE w odbudowę i rozwój Afganistanu, jako że trwały pokój w samym Afganistanie lub w całym regionie jest absolutnie niemożliwy, jeśli znacząco nie zmniejszy się ubóstwa i nie zapewni zrównoważonego rozwoju kraju; przyznaje, że nie ma rozwoju bez bezpieczeństwa, podobnie jak nie ma bezpieczeństwa bez rozwoju;
71. zwraca się do UE i jej państw członkowskich, by współpracowały ze Stanami Zjednoczonymi w celu przekazywania większego zakresu pomocy międzynarodowej za pośrednictwem administracji krajowej i rządu w Kabulu oraz by zachęcały USA do odejścia zarówno od polityki kierowania pomocy międzynarodowej z pominięciem instytucji krajowych i polityki prywatyzowania sektora obronnego, jak i od prowadzonych jednocześnie i (z punktu widzenia procesu pokojowego) wyraźnie sprzecznych prób obalenia przywódców rebeliantów przy użyciu zdalnie sterowanych samolotów, sił specjalnych USA i lokalnych bojówek, co budzi wątpliwości z prawnego punktu widzenia oraz często pociąga za sobą ofiary wśród ludności cywilnej i dyskredytuje międzynarodową interwencję; oddaje hołd wszystkim żołnierzom sił sojuszniczych, którzy oddali życie broniąc wolności oraz składa kondolencje ich rodzinom oraz rodzinom wszystkich niewinnych afgańskich ofiar;
72. zauważa, że obecność wojsk niektórych państw członkowskich UE i ich sojuszników w Afganistanie jest częścią operacji NATO/ISAF i jej celem jest prowadzenie walki z zagrożeniem międzynarodowym terroryzmem oraz z produkcją narkotyków i handlem nimi;
73. podkreśla, że obecność tych sił może pomóc w stworzeniu warunków bezpieczeństwa, które pozwolą na wdrożenie niedawnych planów afgańskiego rządu dotyczących eksploatacji mającego ogromny potencjał krajowego przemysłu wydobywczego i mineralnego, co zapewni temu krajowi pilnie mu potrzebne zasoby własne dla budżetu krajowego;

74. podkreśla, że potencjalnie bogate zasoby kopalne i mineralne na terytorium afgańskim należą wyłącznie do narodu afgańskiego i że „ochrona” tych dóbr nie może nigdy stać się pretekstem do stałej obecności obcych sił zbrojnych na ziemi afgańskiej;

Policja i praworządność

75. zauważa, że nie można osiągnąć stabilności ani pokoju w Afganistanie, o ile państwo nie zapewni w pierwszej kolejności, na własną odpowiedzialność, bezpieczeństwa swoim obywatelom;

76. z zadowoleniem przyjmuje zadeklarowany przez prezydenta Karazja cel, zgodnie z którym do końca 2014 r. dowodzenie operacjom wojskowym i prowadzenie ich we wszystkich prowincjach zostanie powierzone wyłącznie krajowym afgańskim siłom bezpieczeństwa, a także zobowiązanie afgańskiego rządu do stopniowego przejmowania pełnej odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo;

77. podkreśla, że w Afganistanie muszą działać skuteczne siły policyjne i autonomiczna armia zdolne zapewnić bezpieczeństwo, co umożliwi w konsekwencji wycofanie obcych wojsk z tego kraju;

78. dostrzega zalety koncepcji generała Petraeusa, zgodnie z którą lokalne, demokratycznie wybrane władze mogłyby korzystać z lokalnej żandarmerii w celu utrzymania prawa i porządku oraz ochrony ludności lokalnej;

79. uznaje jednak, że samowystarczalne siły bezpieczeństwa są raczej długoterminowym celem, i w związku z tym zwraca szczególną uwagę na potrzebę bardziej skoordynowanego i zintegrowanego podejścia w zakresie szkolenia policji oraz, osobno, szkolenia wojskowych, a także zwraca uwagę, że obecne środki inwestowane w szkolenie policji przynoszą ograniczone rezultaty; wzywa wszystkie zainteresowane strony do ścisłej koordynacji ich prac, tak aby uniknąć niepotrzebnego powielania się oraz wypełnić dodatkowe cele na poziomie strategicznym i operacyjnym;

80. podkreśla potrzebę kompleksowej reformy ministerstwa spraw wewnętrznych, bez której wysiłki na rzecz reformy i ponownego utworzenia sił policyjnych mogą zakończyć się fiaskiem i w związku z tym zauważa, znaczenie nadzoru, wspierania, doradztwa i kształcenia na szczeblu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz na szczeblu lokalnym i na szczeblu prowincji, zgodnie z kolejnym celem EUPOL-u;

81. jest zdania, że zdecydowanie niesprecyzowany zasięg działania EUPOL-u i jego dotychczas ograniczone osiągnięcia nie pozwalają tej misji na pełnienie zasłużonej wiodącej roli w ramach UE; ubolewa nad faktem, że trzy lata po rozpoczęciu misji EUPOL nadal nie osiągnął $\frac{3}{4}$ swojej dopuszczalnej liczebności; wzywa też ponownie Radę i państwa członkowskie UE do pełnego wywiązywania się z ich zobowiązań dotyczących tej misji;

82. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez EUPOL-Afganistan urzędu prokuratora ds. korupcji w celu zbadania spraw przeciwko wysoko postawionym urzędnikom publicznym oraz innym urzędnikom podejrzany o korupcję;

83. jest zaniepokojony danymi Międzynarodowych Sił Wspierania Bezpieczeństwa (ISAF), według których na 94 tys. członków afgańskiej policji krajowej 90% jest analfabetami, 20% przyjmuje narkotyki, a ponad 30% po roku samowolnie odchodzi ze służby, nie wspominając o tym, że około tysiąca osób corocznie ginie na służbie;
84. uważa, że główne czynniki wpływające na niską skuteczność całego systemu szkoleń to brak koordynacji różnych aspektów szkoleń policyjnych oraz praktyka przekazywania obowiązków prywatnym agencjom wojskowym prywatnym agencjom ochrony (PMSC);
85. zauważa, że wysiłki UE i jej państw członkowskich na rzecz utworzenia zawodowych afgańskich sił policyjnych mogą nie przynieść spodziewanych efektów z powodu popularności tzw. opcji ekspresowej stosowanej przez kilka dużych firm z USA odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (nieskuteczny proces kwalifikowania przyszłych policjantów do służby, sześciotygodniowe szkolenie bez podręczników z powodu analfabetyzmu kandydatów, minimalne szkolenie w terenie, po którym rekrutom daje się odznakę, mundur i broń i wysyła w teren); podkreśla potrzebę spójniejszego i bardziej zrównoważonego szkolenia policji, umożliwiającego wspólne działanie różnych sił afgańskiej policji; podkreśla, że misje mające na celu szkolenie policji powinny nie tylko skupiać się na kwestiach technicznych, ale również muszą gwarantować umiejętność czytania i pisanie wśród rekrutów oraz dawać im podstawową znajomość prawa krajowego i międzynarodowego;
86. jest zaniepokojony niedostateczną kontrolą finansową sprawowaną nad tymi prywatnymi firmami i przywołuje wspólne sprawozdanie Departamentu Obrony i Departamentu Stanu USA z 2006 r. – którego wyniki nie straciły na aktualności – mówiące, że siły policyjne w Afganistanie nie są w stanie prowadzić rutynowych działań służących zapewnieniu przestrzegania prawa oraz że brakuje skutecznego programu szkoleń praktycznych; uznaje próby podejmowane przez naczelne dowództwo i w ramach polityki skierowanej przeciw rebeliantom, mające na celu zapewnienie pewnego stopnia kontroli nad prywatnymi zagranicznymi bojówkami, które z całkowitą bezkarnością działają w Afganistanie
87. zaleca jak najszybsze odejście od zlecania prywatnym wykonawcom prowadzenia szkoleń dla sił policyjnych;
88. wzywa do poprawy międzynarodowej współpracy i koordynacji w celu zwiększenia potencjału w zakresie szkoleń policyjnych i w celu dalszej poprawy skuteczności programów szkoleniowych; proponuje, by EUPOL i NATO/ISAF uruchomiły szeroko zakrojony program szkoleniowy, obejmujący jednostki krajowej policji, jak uzgodniono z afgańskim rządem, co pozwoli zapobiec powielaniu działań, marnotrawstwu zasobów i rozdrobnieniu;
89. wzywa wysokiego przedstawiciela do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz państwa członkowskie UE do zintensyfikowania szkoleń dla sił policyjnych w Afganistanie oraz do znacznego zwiększenia liczby szkolących na miejscu, tak aby cel konferencji w Londynie wyszkolenia 134 000 afgańskich policjantów do końca 2011 r. stał się realistyczny; wzywa wysokiego przedstawiciela do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa do zmiany misji EUPOL – Afganistan upoważniając również do szkoleń personel niskiego szczebla we wszystkich prowincjach przez zwiększenie liczby tygodni poświęconych szkoleniu podstawowemu oraz zapewnienie wspólnego prowadzenia

w terenie patroli i innych operacji policyjnych; wzywa państwa członkowskie UE nie tylko do połączenia ich dwustronnych misji szkolenia sił policyjnych z EUPOL-em, lecz również niezgłaszania zastrzeżeń do angażowania krajowych sił policyjnych w EUPOL-u;

90. zaleca, by podnieść wynagrodzenia afgańskich policjantów i dokonać przeglądu całego procesu rekrutacji, preferencyjnie traktując rekrutów o co najmniej podstawowych umiejętnościach czytania i pisania, którzy nie używają narkotyków oraz lepiej psychicznie i fizycznie nadają się do służby niż obecni policjanci;
91. podkreśla, że szkolenia policji nie mogą się sprawdzić bez odpowiednio funkcjonującego sądownictwa, i w związku z tym wzywa wspólnotę międzynarodową do dostarczenia większego wsparcia finansowego i technicznego w celu wzmocnienia systemu sadowniczego, w tym przez podnoszenie pensji sędziów wszystkich szczebli; wzywa również Radę do zorganizowania, w koordynacji z ONZ, specjalistycznego programu szkoleń dla sędziów oraz urzędników publicznych w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz systemie karnym Afganistanu;
92. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że afgański rząd zobowiązał się na konferencji w Kabulu zwiększyć, z pomocą międzynarodowych partnerów, dostęp do wymiaru sprawiedliwości w całym kraju poprzez wdrażanie konkretnych środków w ciągu następnych 12 miesięcy, oraz zwiększyć potencjał instytucji sądowych, w tym przez ułożenie i wdrożenie kompleksowej strategii dotyczącej zasobów ludzkich;

Narkotyki

93. zaznacza, że z Afganistanu pochodzi 90% nielegalnego opium na świecie, a jednak gdy w 2001 r. siły koalicyjne wkroczyły do Kabulu, w Afganistanie nie uprawiano maku dzięki temu, że ONZ udało się doprowadzić do zakazu jego uprawy;
94. jest zdania, że duże odpowiednio wyposażone oddziały wojskowe powinny były utrzymać istniejącą sytuację i zapobiec ponownemu uprawianiu maku dzięki lokalnym projektom rozwoju rolnego chronionym przed talibami i lokalnymi watażkami;
95. zauważa jednak, że produkcja opium jest kluczową kwestią społeczną, gospodarczą i bezpieczeństwa oraz wzywa UE do uznania tego za priorytet w jej polityce w stosunku do Afganistanu;
96. przypomina, że ponad 90% heroiny w Europie pochodzi z Afganistanu i że związane z tym koszty dla zdrowia publicznego w państwach europejskich liczy się w miliardach dolarów; podkreśla, że problemy wywoływane przez przemysł narkotykowy w Afganistanie muszą być rozwiązywane nie tylko na szczeblu krajowym, ale też międzynarodowym, poprzez zajęcie się wszystkimi ogniwami narkotykowego łańcucha, oraz że zakłada to w szczególności pomoc rolnikom w ograniczeniu podaży, a także zapobieganie i leczenie narkomanii w celu ograniczenia popytu oraz prawne ściganie pośredników; sugeruje w szczególności, by w związku z powyższym masowo inwestować w wypracowanie globalnej polityki rolnej i polityki obszarów wiejskich, w celu zaoferowania wiarygodnej i trwałej alternatywy producentom opium. kładzie również nacisk na potrzebę włączenia do strategii w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich zagadnień dotyczących ochrony środowiska, gdyż degradacja środowiska – spowodowana

między innymi złym zarządzaniem zasobami wodnymi czy niszczeniem naturalnych lasów – jest jedną z głównych przeszkód w rozwoju gospodarki rolnej;

97. zauważa, że w związku z bezkarnością uprawiających mak i handlujących narkotykami w ciągu dwóch lat skala upraw osiągnęła poziom sprzed 2001 r., a kilku wpływowych watażków stanęło na czele ogromnego kartelu narkotykowego;
98. wyraża głębokie zaniepokojenie dramatycznym wzrostem liczby Afgańczyków uzależnionych od narkotyków, co wskazano w niedawnym raporcie UNODC; wzywa do natychmiastowego podjęcia ukierunkowanych działań na rzecz obniżenia liczby osób uzależnionych od narkotyków, a także na rzecz ich leczenia; w związku z tym podkreśla konieczność finansowania programów tworzenia ośrodków odwykowych w kraju, zwłaszcza w regionach, w których nie ma dostępu do opieki medycznej;
99. zauważa, że pomimo wcześniejszego spadku cen związanego z nadmierną produkcją w 2009 r. handel narkotykami przyniósł całkowity dochód w wysokości 3,4 mld USD, a potencjalna eksportowa wartość brutto opium stanowiła 26% PKB Afganistanu, przy czym szacuje się, że około 3,4 mln Afgańczyków (12% ludności) jest zaangażowanych w nielegalny sektor narkotykowy;
100. zwraca jednak uwagę na wnioski niedawno opublikowanego sprawozdania UNODC, zgodnie z którym talibowie czerpią jedynie 4% zysków z handlu narkotykami w skali roku, zaś lokalni rolnicy 21%, natomiast 75% przejmują urzędnicy rządowi, policja, lokalni i regionalni pośrednicy oraz handlarze; zauważa, w skrócie, że lwia część zysków z handlu narkotykami trafia do afgańskich sojuszników NATO;
101. zauważa, że w latach 2001-2009 USA i wspólnota międzynarodowa wydały 1,61 mld USD na działania antynarkotykowe bez znaczącego wpływu na produkcję i handel oraz przypomina słowa specjalnego przedstawiciela USA ds. Afganistanu i Pakistanu Richarda Holbrooke'a, który opisał dotychczasowe amerykańskie wysiłki na rzecz walki z narkotykami w Afganistanie jako najbardziej nieopłacalny i nieskuteczny program zarówno w kategorii programów rządowych, jak i pozarządowych;
102. zauważa, że bez oderwania gospodarki Afganistanu od jej zależności od narkotyków i bez znalezienia alternatywnego modelu trwałego rozwoju gospodarczego nie można zrealizować celów bezpieczeństwa i stabilności w regionie;
103. podkreśla znaczenie wysiłków – które dotychczas nie przyniosły większych efektów – na rzecz stopniowego ograniczenia upraw opium w Afganistanie i w związku z tym wzywa zapewnienia innych opłacalnych źródeł dochodu dla 3,4 mln Afgańczyków, którzy żyją z opium, oraz do poprawy sytuacji pozostałej części wiejskiej ludności Afganistanu;
104. zauważa uwieńczone sukcesem próby stopniowego zlikwidowania upraw opium w Pakistanie, Laosie i Tajlandii poprzez zastąpienie ich alternatywnymi uprawami; zwraca także uwagę na pojawienie się w Afganistanie innych obiecujących upraw, takich jak szafran, które mogą przynieść dużo wyższe dochody niż uprawa maku do produkcji opium;
105. zauważa, że podobny proces stopniowej likwidacji upraw maku do produkcji opium

można przeprowadzić w Afganistanie za kwotę 100 mln EUR rocznie, przeznaczając specjalnie na ten cel 10% rocznych środków UE na pomoc dla tego kraju przez okres pięciu lat;

106. zauważa, że niedawno podpisany między Afganistanem a Pakistanem układ o handlu i tranzycie stwarza okazję dla producentów granatów, najbardziej popularnej legalnej uprawy w regionie, która była wielokrotnie wymieniana przez pracowników zagranicznych organizacji rozwojowych jako mająca kluczowe znaczenie dla stworzenia alternatywnych przyzwoitych warunków życia dla hodowców maków na południu Afganistanu;
107. pochwała aktywne działania UNODC na rzecz wspierania afgańskiego rządu w walce z nielegalnymi używkami oraz wzywa do wzmocnienia UNODC i jego programów w Afganistanie;
108. wzywa do przeprowadzenia pięcioletniego krajowego planu eliminacji nielegalnego opium, obejmującego konkretny harmonogram i standardy, który miałyby być realizowany przez odrębną agencję z własnym budżetem i personelem;
109. podkreśla, że plan ten powinien być realizowany we współpracy między UE a Federacją Rosyjską, w której afgańska heroína wyrządza ogromne szkody i która jest drugim największym rynkiem zbytu opiatów po UE na świecie;
110. wzywa rząd i parlament Afganistanu do wdrażania konkretnych przepisów zakazujących wszelkich praktyk mających na celu wykorzenienie upraw w sposób inny niż ręcznie i mechanicznie;
111. wzywa Radę i Komisję do pełnego wdrożenia tej proponowanej strategii do ich istniejących strategii oraz wzywa państwa członkowskie UE do pełnego uwzględnienia tego wniosku w ich własnych planach krajowych;
112. wzywa Radę i Komisję do pełnego uwzględnienia skutków finansowych wniosków zawartych w tym sprawozdaniu;
 - o o
 - o
113. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Sekretarzowi Generalnemu NATO, a także rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Islamskiej Republiki Afganistanu.

UZASADNIENIE

Uwagi ogólne

Niniejsze sprawozdanie opiera się na szeroko zakrojonych konsultacjach w sprawie sytuacji w Afganistanie i jego stosunków ze wspólnotą międzynarodową, w które zaangażowany był sprawozdawca w ciągu ostatnich sześciu miesięcy w celu wyjaśnienia, dlaczego działania w Afganistanie przynoszą tak nieznaczne efekty pomimo ogromnych nakładów finansowych i wysiłków na rzecz tego kraju przez ostatnie dziewięć lat. Przepaść pomiędzy nadziejami a rzeczywistością w Afganistanie stała się jeszcze bardziej uderzająca niż kiedykolwiek wcześniej, co powinno stanowić punkt wyjścia dla nowej strategii UE na rzecz tego kraju.

Sprawozdawca postanowił skupić się jedynie na czterech dziedzinach, w których jego zdaniem precyzyjne działania mogłyby przynieść rzeczywiste zmiany. Są to: **pomoc międzynarodowa, skutki niedawno rozpoczętego procesu pokojowego, wpływ szkoleń policyjnych oraz zwalczanie upraw opium.**

Sprawozdawca wyłonił powyższe kwestie o kluczowym znaczeniu, prowadząc analizy, w ramach których spotkał się z szeregiem ministrów z rządu prezydenta Hamida Karzaja, a także z samym prezydentem, przewodniczącym wyższej i niższej izby parlamentarnej, dowódcami ISAF, przedstawicielami organizacji międzynarodowych, ambasadorami państw sąsiadujących i przywódcami byłego talibskiego rządu. Sprawozdawca odwiedził miejsca realizacji projektów prowadzonych w Heracie przez regionalne zespoły ds. odbudowy oraz przez organizacje zajmujące się współpracą międzynarodową. W Europie i Stanach Zjednoczonych sprawozdawca przeprowadził konsultacje z ambasadorami państw działających w Afganistanie albo ich przedstawicielami, z międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi oraz z członkami kongresu USA.

Po dziewięciu latach działań społeczności międzynarodowej sytuacja w Afganistanie wciąż wymaga znaczącej poprawy – poziom bezpieczeństwa obniżył się, a wskaźniki społeczno-ekonomiczne są wyjątkowo niezadowolające. Wiąże się to z faktem, że zbyt często podejmowano decyzje bez wystarczającego uwzględnienia strony afgańskiej, a działania obcych podmiotów, zarówno wojskowych, jak i cywilnych, Afgańczycy postrzegali jako pozbawione szacunku i aroganckie. Głównym założeniem niniejszego sprawozdania jest zatem konieczność stworzenia warunków, które pozwolą na szybkie znalezienie wewnętrznego, afgańskiego rozwiązania kryzysu w tym kraju w celu wprowadzenia stabilnych rządów, wspieranych przez wspólnotę międzynarodową, oraz w celu skupienia wszystkich wysiłków na rozwoju społeczno-gospodarczym. W sprawozdaniu promuje się objęcie przez UE przywództwa nad działaniami międzynarodowymi w Afganistanie, przy założeniu, że Afganistan ma być traktowany jak suwerenne państwo, a nie jak „terytorium niczyje”.

Pomoc międzynarodowa

Najpoważniejszym problemem Afganistanu jest ubóstwo. Alarmujący jest fakt, że o wiele więcej Afgańczyków umiera z powodu ubóstwa niż w wyniku konfliktu zbrojnego: ponad

25 000 kobiet rocznie umiera w połogu, a „jedynie” 2 186 cywilów straciło życie między styczniem a listopadem 2009 r. Ponad połowa ludności kraju żyje poniżej granicy ubóstwa, a wszystko to ma miejsce pomimo ogromnych nakładów pomocy międzynarodowej trafiających do Afganistanu.

Co zatem dokładnie jest źródłem problemu? Po pierwsze, nadzwyczaj trudno uzyskać wiarygodne dane dotyczące sposobu dotychczasowego prowadzenia i wpływu międzynarodowej cywilnej i wojskowej interwencji, co wciąż uniemożliwia zrozumienie obecnej sytuacji w Afganistanie. Analogicznie, widoczny jest brak koordynacji i komunikacji między darczyńcami, nie wspominając już o braku koordynacji i komunikacji pomiędzy darczyńcami i zamierzonymi beneficjentami, którymi są obywatele Afganistanu. Podczas spotkania, jakie sprawozdawca odbył niedawno w Kabulu z ministrem finansów ten ostatni wyraził ubolewanie, że rząd nie otrzymał żadnych informacji dotyczących blisko jednej trzeciej pomocy międzynarodowej kierowanej do Afganistanu od 2001 r. Inni rozmówcy mieli podobne zastrzeżenia.

Stany Zjednoczone poprzez ustanowienie urzędu specjalnego inspektora generalnego ds. odbudowy Afganistanu (SIGAR) zostały zmuszone do gromadzenia, choć poniewczasie, istotnych danych dotyczących pomocy i jej wpływu, co należy odnotować jako zmianę na lepsze. UE z kolei zachęca się do utworzenia kompleksowej bazy danych dotyczącej wszelkiej unijnej pomocy dla Afganistanu oraz do prowadzenia analiz w tym zakresie, tak aby zwiększyć przejrzystość i poprawić mechanizmy wzmacniania odpowiedzialności darczyńców.

Liczne analizy, w tym sprawozdanie z 2007 r. sporządzone przez Peace Dividend Trust pt. „Projekt monitorowania przetargów publicznych w Afganistanie”, dowiodły, że największy wpływ na lokalną gospodarkę (80%) ma bezpośrednie przekazywanie środków rządowi, nie zaś kierowanie środków do pośredników takich jak międzynarodowe firmy lub organizacje pozarządowe (poniżej 20%). Jednak wciąż stosuje się rozpowszechnioną praktykę przekazywania większości pomocy poprzez liczne organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe, regionalne banki rozwoju, organizacje pozarządowe, prywatnych wykonawców, a nie przez organy administracji centralnej, co prowadzi do tego, że duża część pomocy międzynarodowej przepada na różnych etapach łańcucha dostaw. Ogromne kwoty przepadają na wynagrodzenia przekazywane wykonawcom i podwykonawcom (mogą one sięgać 50% budżetu projektu). Wysokie wynagrodzenia i szczodre dodatki dla zagranicznych pracowników pracujących dla firm konsultingowych i wykonawców pochłaniają kolejne środki.

Sprawozdawca opowiada się zatem za scentralizowaniem procesu dostarczania pomocy dla Afganistanu i proponuje, by o wiele więcej środków kierować do beneficjentów bezpośrednio poprzez instytucje afgańskie zamiast przez międzynarodowe organy ds. współpracy i rozwoju.

Lokalna korupcja rzeczywiście budzi obawy, zagadnienie to służy jednak często odwróceniu uwagi od nieskuteczności działań wspólnoty międzynarodowej. Korupcja ma swoisty charakter niezależnie od tego, gdzie występuje, należy jednak przypomnieć, że nie więcej niż 15% pomocy międzynarodowej przechodzi przez ręce urzędników afgańskiej administracji centralnej: kwoty tracone w wyniku korupcji na szczeblu lokalnym stanowią najwyżej 7,5-9%

całkowitej pomocy cywilnej przekazywanej Afganistanowi. Problemem tym należy w każdym razie zająć się, analizując wskaźniki skuteczności pomocy i wzmacniając mechanizmy monitorowania, które mają zostać uzgodnione przez darczyńców i rząd Afganistanu. Rząd Afganistanu wzmocni swoje demokratyczne umocowanie dzięki odpowiedzialnemu zarządzaniu pomocą międzynarodową, co z kolei pomoże walczyć z korupcją na szczeblu lokalnym.

Proces pokojowy

W sprawozdaniu zauważa się, że rząd Hamida Karzaja w przeszłości przedstawił podstawowy zarys niezbędnych elementów procesu pokojowego w Afganistanie, ale konkretne kwestie zaczęły się pojawiać dopiero po konferencji londyńskiej, w tym zamiar rozpoczęcia rozmów z talibami i porozumienie między ponad 70 państwami co do utworzenia funduszu powierniczego (o budżecie ok. 1 mld USD na okres pięciu lat), który miałby pomóc w integracji talibów i innych rebeliantów.

Obecnie wyłaniają się dwie równoległe koncepcje – z jednej strony prowadzenia rozmów pomiędzy szeroko pojętą grupą talibów, począwszy od mułły Omara, a skończywszy na bojownikach, oraz rządem Hamida Karzaja, rządem Pakistanu i Organizacją Narodów Zjednoczonych, a z drugiej strony prowadzenia rozmów między ISAF i Departamentem Stanu USA a przywódcami talibów średniego i niższego szczebla (połowa z 820 przywódców średniego i niższego szczebla i większością bojowników, którzy wyraziliby chęć złożenia broni i powrotu do społeczności lokalnych. W chwili powstania tego tekstu administracja USA nie postanowiła jeszcze, czy opowiedzieć się za pierwszą z tych opcji, ale prawdopodobnie po letniej ofensywie zbrojnej prezydent Barack Obama podejmie ostateczną decyzję w tej sprawie.

Sprawozdawca jest głęboko przekonany, że UE powinna zdecydowanie poprzeć proces pokojowy, pozwalając rządowi Hamida Karzaja na autonomiczny wybór partnerów w dialogu, zwracając jednak uwagę na spełnienie trzech podstawowych warunków: zobowiązania się Afganistanu do wydalenia Al-Kaidy z kraju, likwidacja upraw marihuany i chęć poszanowania podstawowych praw człowieka. Wszystkie pozostałe kwestie powinno się pozostawić narodowi afgańskiemu.

Szkolenie policji

Podczas konferencji londyńskiej postanowiono od 2011 r. rozpocząć przekazywanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo w kraju siłom afgańskim, co ma się zakończyć w znacznej mierze przed 2014 r. Zdolność Afganistanu do zapewnienia bezpieczeństwa swoim obywatelom ma być podniesiona przede wszystkim poprzez rozbudowanie armii do 171 000 żołnierzy i zwiększeniu sił policyjnych z obecnych 94 000 do 134 000 do końca 2011 r. Docelowo armia ma liczyć 240 000 żołnierzy, a siły policyjne – 160 000 ludzi.

Te bardzo trudne do osiągnięcia cele powinno się zastąpić założeniami, które byłyby bardziej realistyczne i oparte na jakości. Samo podwyższenie obecnych wskaźników (podejście „więcej za to samo”) bez wprowadzenia znaczących zmian w procesie szkolenia policjantów, w organizacji i stosunkach policji z równoległymi instytucjami sądowymi nie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa w Afganistanie.

Pięć lat po upadku talibów wspólne sprawozdanie Departamentu Obrony i Departamentu Stanu USA wykazało, że siły policyjne w Afganistanie nie są w stanie skutecznie bronić porządku publicznego. W sprawozdaniu wykazuje się także, że kierownictwo programu szkoleniowego o budżecie 1,1 mld USD (który obecnie szacuje się na 6 mld USD) nie potrafi powiedzieć, ilu dokładnie oficerów pełni obecnie służbę ani co stało się z tysiącami pojazdów ciężarowych i innym sprzętem. Wykazano także, że nie stworzono żadnych skutecznych programów szkoleń praktycznych, pomimo że eksperci w dziedzinie szkolenia sił policyjnych od lat podkreślają, że podstawą udanego szkolenia są ćwiczenia praktyczne.

Wnioski z 2006 r. do dziś nie straciły na aktualności. Chociaż szkolenia sił policyjnych prowadzone są nie tylko przez USA (istnieją inne programy szkolenia policjantów, w tym unijna misja EUPOL-u i mniejsze programy państw członkowskich, a także misja NATO), niestety to właśnie negatywne przykłady działań szkoleniowych USA przyćmiły inne wysiłki w tym kierunku. Jednym z czynników, które negatywnie wpływają na jakość i stosunek kosztów do skuteczności jest amerykańska praktyka wynajmowania prywatnych wykonawców.

Europa powinna zatem wnieść istotny wkład w szkolenie sił policyjnych w Afganistanie, działając na wszystkich możliwych frontach, by zapobiec powtórzeniu następujących błędów: nieskutecznego procesu kwalifikowania przyszłych policjantów do służby, zbyt krótkiego szkolenia praktycznego, nieskutecznego lokalizowania sprzętu i delegowania prowadzenia szkoleń prywatnym wykonawcom. UE powinna wyjść z propozycją utworzenia programu szkoleniowego na szeroką skalę pod dowództwem NATO, który skupiałby wszystkie istniejące misje szkoleniowe.

Narkotyki

W latach 2001-2009 społeczność międzynarodowa przeznaczyła ok. 1,61 mld USD na działania antynarkotykowe w Afganistanie, co w żaden znaczący sposób nie zmniejszyło produkcji narkotyków ani handlu nimi. Z Afganistanu pochodzi wciąż ponad 90% nielegalnego opium na świecie. Według danych UNODC z 2009 r. 242 000 rodzin (lub 3,4 mln osób, 6,4% ludności) jest zaangażowanych w handel narkotykami.

Oczywiste jest, że nielegalne uprawy opium można zwalczyć jedynie oferując realną alternatywę gospodarczą rolnikom zaangażowanym w ten proceder. Inne państwa (np. Pakistan, Wietnam, Laos czy Tajlandia) są przykładem skutecznego stopniowego zlikwidowania upraw opium poprzez zastąpienie ich innymi trwałymi źródłami dochodu. Cel ten można zrealizować w Afganistanie za cenę ok. 100 mln EUR rocznie, przeznaczając konkretnie 10% europejskiej pomocy cywilnej dla tego kraju.

Zapewnienie alternatywnych źródeł dochodu wymaga utworzenia infrastruktury, a ta z kolei musi być odpowiednio zabezpieczona. Należy zająć się właśnie tymi kwestiami. Rozwój niszowych gałęzi rolnictwa w każdej prowincji mógłby stopniowo przyczynić się do zwiększenia samowystarczalności tego kraju, z czasem pomógłby Afganistanowi zaopatrywać rynek regionalny oraz zmienić życie i oczekiwania Afgańczyków.

Sprawozdawca jest zatem głęboko przekonany, że najlepsze i jedyne rozwiązanie to

pięcioletni, obejmujący konkretne normy i harmonogram, plan likwidacji nielegalnych upraw opium poprzez rozwój alternatywnych źródeł utrzymania oraz utworzenie nowej agencji ds. jego realizacji.

11.5.2010

OPINIA KOMISJI ROZWOJU

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie nowej strategii w Afganistanie
(2009/2217 (INI))

Sprawozdawca: Charles Goerens

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina, że wysiłki na rzecz rozwoju muszą być skoncentrowane na poprawie zdolności afgańskich struktur rządowych oraz że Afganistan musi w pełni uczestniczyć w wyznaczaniu priorytetów, a także w ich realizacji, aby wzmocnić proces przyswajania i przejmowania odpowiedzialności na poziomie krajowym i wspólnotowym; dlatego zwraca uwagę na rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako środka do zapewnienia zaangażowania obywateli Afganistanu w proces demokratyzacji i odbudowy, a także ochrony przed zagrożeniem korupcją;
2. nawołuje do bardziej spójnej geograficznie dystrybucji pomocy humanitarnej, opartej na analizie potrzeb i traktowanej jako priorytet;
3. zwraca uwagę, iż wszelkie naruszenie zasady obiektywności, bezstronności i niezależności, na które powołują się podmioty prowadzące działalność humanitarną, osłabia ich zdolność do działania w terenie, tym bardziej, że pozostają one na miejscu przez długi czas po wycofaniu się oddziałów; uważa, że siły zbrojne powinny ograniczyć się do udzielania pomocy humanitarnej jedynie w sytuacjach wyjątkowych, aby uszanować neutralny, bezstronny i niezależny charakter pracy podmiotów humanitarnych, przy pełnym poszanowaniu odpowiednich standardów międzynarodowych zapisanych w wytycznych dotyczących wykorzystania mienia obrony wojskowej i ochrony ludności w celu wsparcia działań humanitarnych, a także ogłoszonych w ramach Europejskiego konsensusu w sprawie pomocy humanitarnej;
4. podkreśla znaczenie realizacji milenijnych celów rozwoju i wyraża żal, że pomimo postępów w niektórych obszarach Afganistan spadł z pozycji 173 w 2003 r. na pozycję 181 (wśród 182 krajów) według wskaźnika rozwoju społecznego UNDP i mając na uwadze, że poziom umieralności dzieci poniżej 5 roku życia oraz kobiet w pociągach jest

jednym z najwyższych na świecie, uważa, że nie należy zaniedbywać tych szczególnych celów, także w zakresie dostępu- w szczególności kobiet - do służby zdrowia i edukacji, oraz nawołuje do zwrócenia szczególnej uwagi na poprawę możliwości wytwarzania dochodu i stworzenie działającego prawidłowo wymiaru sprawiedliwości;

5. podkreśla, że Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przystępczości (UNODC) stwierdza w swojej analizie ze stycznia 2010 r., że korupcja jest największym problemem tego społeczeństwa oraz że dochód pochodzący z łapówek sięga niemal jednej czwartej (23%) PKB Afganistanu;
6. uważa, że zwalczanie korupcji powinno stanowić podstawę procesu pokojowego w Afganistanie, gdyż łapówkarstwo prowadzi do nieprawidłowości przy podziale zasobów, stanowi przeszkodę w dostępie do podstawowych usług publicznych, takich jak służba zdrowia czy edukacja, i poważne utrudnienie dla rozwoju społeczno-gospodarczego; podkreśla również, że korupcja jest przyczyną braku zaufania do sektora publicznego i rządu, a co za tym idzie stanowi poważne zagrożenie dla stabilności kraju; dlatego domaga się, by udzielając wsparcia temu krajowi, UE poświęciła szczególną uwagę zwalczaniu korupcji;
7. stwierdza, że 80% ludności zamieszkuje obszary wiejskie, w których powierzchnia gruntów na mieszkańca zmniejszyła się z 0,55 ha w 1980 r. do 0,25 ha w 2007 r.; podkreśla, że sytuacja w Afganistanie jest nadal trudna ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i rosnące ceny żywności na światowym rynku, podczas gdy powszechne i masowe użycie min przeciwpiechotnych stanowi poważne zagrożenie dla udanego rozwoju obszarów wiejskich; w związku z powyższym sądzi, że podstawowe znaczenie ma dalsze finansowanie przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich i lokalnego wytwarzania żywności, a nawet jego zwiększenie, aby zapewnić bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność;
8. przypomina, że ponad 90% heroiny w Europie pochodzi z Afganistanu i że związane z tym koszty dla zdrowia publicznego w państwach europejskich liczy się w miliardach dolarów; przypomina, że z problemami, jakie stwarza przemysł narkotykowy w Afganistanie, należy walczyć nie tylko na poziomie krajowym, ale również międzynarodowym, zajmując się wszystkimi ogniwami łańcucha narkotykowego, co wymaga w szczególności: wsparcia dla rolników, aby zmniejszyć podaż, zapobiegania uzależnieniu od narkotyków i jego leczenia, aby ograniczyć popyt, oraz wprowadzenia przepisów służących zwalczaniu pośredników; sugeruje zwłaszcza, by w związku z powyższym masowo inwestować w wypracowanie globalnej polityki rolnej i polityki obszarów wiejskich, które mogłyby stanowić wiarygodną i trwałą alternatywę dla producentów opium. kładzie również nacisk na potrzebę włączenia do strategii w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich zagadnień dotyczących ochrony środowiska, gdyż degradacja środowiska, spowodowana między innymi złym zarządzaniem zasobami wodnymi czy niszczeniem naturalnych lasów, jest jedną z głównych przeszkód w rozwoju gospodarki rolnej;
9. zwraca uwagę na fakt, że pomimo ponad 350 mln euro wsparcia ze strony donatorów wybory prezydenckie i do rad regionalnych, które odbyły się w Afganistanie w sierpniu 2009 r., były naznaczone nieprawidłowościami i nadużyciami, co sprawiło, że

prawomocność rządu Hamida Karzaja została poddana ciężkiej próbie; w związku z powyższym potępia odebranie przez prezydenta niezależnego statusu komisji ds. skarg wyborczych w lutym 2010 r., jako że była to ostatnia możliwość prowadzenia niezależnej analizy procesu wyborczego oraz wskazania możliwych nadużyć;

10. zaznacza, że wszelka strategia rozbrojenia i ponownego zjednoczenia musi poświęcić należytą uwagę problemowi powrotu kombatantów i uchodźców do miejsc, z których pochodzą;
11. podkreśla znaczenie koordynacji wysiłków na rzecz odbudowy i rozwoju na poziomie regionalnym, aby wspierać rozwój transgraniczny w regionach, w których więzi etniczne i plemienne często przekraczają granice państw.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	10.5.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 26 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Enrique Guerrero Salom, Eva Joly, Franziska Keller, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Michèle Striffler, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Kriton Arsenis, Krzysztof Lisek, Miguel Angel Martínez Martínez, Emma McClarkin, Cristian Dan Preda, Niccolò Rinaldi
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Sylvie Guillaume, Jolanta Emilia Hibner, Anna Ibrisagic, Derek Vaughan, Marie-Christine Vergiat

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	9.11.2010
Wynik głosowania końcowego	+: 60 -: 1 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Gabriele Albertini, Pino Arlacchi, Bastiaan Belder, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Mário David, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Heidi Hautala, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Anneli Jäätteenmäki, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Vytautas Landsbergis, Ulrike Lunacek, Barry Madlener, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Charles Tannock, Zoran Thaler, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Kristian Vigenin
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Laima Liucija Andrikiienė, Elisabeth Jeggle, Jaromír Kohlíček, Norbert Neuser, Vittorio Prodi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, György Schöpflin, Konrad Szymański, Indrek Tarand, László Tőkés, Ivo Vajgl, Dominique Vlasto, Renate Weber
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Leonidas Donskis, Filip Kaczmarek, Eleni Theocharous